

6. třída

Matematika- havlikova@skolajinocany.cz

- zápis přepiš nebo vytiskni a vlep do sešitu geometrie

Téma: **Těžnice trojúhelníku**

= úsečka, která spojuje vrchol trojúhelníku se středem protější strany

- těžnice se označuje - t

- trojúhelník má přesně tři těžnice, a jejich průsečík tvoří **TĚŽIŠTĚ** trojúhelníku - T

T = pomyslný střed trojúhelníku

- dělí délky těžnic v poměru 1:2 – to znamená, že dvě třetiny délky těžnice jsou na jedné straně od těžiště a zbývající jedna třetina na další straně
- delší část těžnice je vždy směrem „ k vrcholu“ trojúhelníku; „ u strany“ je naopak kratší část
- Úkoly: UČ str. 106 a 107 – prostudovat žluté obdélníky
UČ str. 106/2 107/3 – celé cvičení
PS str. 125/1 126/3a)

- zápis přepiš nebo vytiskni a vlep do sešitu geometrie

Téma: **Výška trojúhelníku**

= úsečka, jejímž počátečním bodem je vrchol trojúhelníku a druhý- konečný bod je na protější straně trojúhelníku – tato úsečka = výška trojúhelníku musí být k protější straně **KOLMÁ**

výška se označuje - v

bod na protější straně = pata výšky – označuje se P

např. P_c = výška vedená z vrcholu C

- výšku můžeme vést z každého vrcholu trojúhelníku
- výšky se protínají v bodě V = **průsečík výšek (ortocentrum)** – může, ale i nemusí ležet uvnitř trojúhelníku
- v případě ostroúhlého trojúhelníku leží uvnitř, tupoúhlého leží mimo trojúhelník, pravoúhlý trojúhelník – V bude ve vrcholu, který je proti přeponě

- Úkoly: UČ str. 108 – prostudovat žluté obdélníky + narýsovat příslušné trojúhelníky a řádně je označit
PS str. 126/1 127/2, 4

Týden 25.5.-29.5.

Dějepis- havlikova@skolajinocany.cz

- zápis přepiš nebo vytiskni a vlep do sešitu dějepisu

Téma: **Řím - doba královská (753 -510 př.n.l.)**

Nejstaršími vládci Říma byli králové.

Prvním králem byl bájný **Romulus**, po němž vládlo ještě dalších šest králů – snad již skutečné historické osobnosti.

Poslední tři králové byli etruského původu.

Již nejstarší římská společnost byla rozdělena na **svobodné** a **otroky**.

Svobodní římscí občané se dělili na:

- **urozené = patricie** – z latinské „pater“ = otec
 - plná občanská práva
 - potomci starých urozených římských rodů
 - postupně vlastní většinu půdy
 - mohli zastávat funkce úředníků v Římě
 - měli povinnost sloužit ve vojsku
- **neurozené – osoby prostého původu = plebeje** – z latinského „plebs“= lid
 - občanská práva omezená
 - potomci přistěhovalců nebo zchudlí Římané
 - rolníci, řemeslníci, obchodníci a bezzemci
 - zpočátku nemohli být voleni do funkcí úředníků
 - pokud vlastnili nějaký majetek měli povinnost sloužit ve vojsku

Obě skupiny tvořily **lidové shromáždění** – hlasováním schvalovalo jmenování **krále**

Král – velel vojsku, měl nejvyšší moc soudní i správní, řídil státní náboženské obřady

- jmenoval svůj poradní sbor – **Senát** – skládl se z představitelů patricijských rodin, nejprve měl 100, později 300 členů.

Ženy v Římě **nebyly plnoprávními občany** – neměly právo rozhodovat o veřejných záležitostech.

Otroci – neměli vůbec žádná práva

král Servius Tullius – oslabil moc římských urozených rodin – rozdělil společnost do pěti tříd podle majetku – politický vliv již nezávisel na původu, ale také na množství majetku; každá třída musela dodat vojsku určitý počet jednotek = **setnin** – počet se řídil podle majetku; čím větší majetek, tím větší počet setnin, ale také větší počet hlasů v novém **setninovém sněmu**

Nejchudší občané tzv. „proletarii“ stavěli jen jednu setninu – jejich hlas ve sněmu neměl žádnou váhu.

Poslední římský král **Tarquinius Superbus** (švagr Servia Tullia), byl **obviněn z krutovlády a v roce 510 př.n.l. byl z Říma vyhnán skupinou patriciů, kteří založili republiku.**

Týden 25.5.-29.5.

- prostuduj – učebnice str. 101 - Pověst o založení Říma
učebnice str. 102 – Únos Sabineek, obr. 5 – rozdělení obyvatel za Servia Tullia
- zápis přepiš nebo vytiskni a vlep do sešitu dějepisu

Téma: **Římská republika (510 – 27 př.n.l.)**

republika = slovo latinského původu – **res publica** -doslova znamená „**věc veřejná**“ neboli „**společná záležitost**“ - povinností každého občana bylo zajímat se a starat se o chod státu

Vláda římské republiky byla zcela v rukou **patricijů** – plebejové nesměli zastávat vyšší republikánské úřady; římsští **úředníci – voleni na 1 rok lidovým shromážděním**, funkce **bezplatné** – mohli je zastávat jen majetní lidé

Nejvýznamnější římskou institucí byl **senát** – rozhodoval o všech otázkách vnitřní i zahraniční politiky státu, měl 300 členů – bývalých úředníků z patricijských rodin, funkce byla doživotní

V čele republiky stáli **dva konzulové – nejvyšší soudci a velitelé vojska, svolávali lidová shromáždění, vedli některé náboženské obřady**, jejich rozhodování muselo být společné a shodné, volba dvou konzulů měla zajistit, aby jeden z nich nestrhl veškerou moc pouze na sebe

V době nebezpečí státu byl na **půl roku** do čela státu jmenován **diktátor s neomezenou mocí**.

Úředníci zvaní **kvestoři** dohlíželi na státní pokladnu, **prétoři** řídili soudnictví, **cenzoři** sepisovali majetek občanů, dohlíželi na odvádění daní a dodržování dobrých mravů, **liktoři** – doprovázeli úředníka a nosili na ramenou svazky prutů (fasces) ovinuté červenou stuhou s vetknutou sekerou, které byly odznakem moci úředníka – čím vyšší hodnost = tím více liktorů

Plebejové neměli plnoprávné římské občanství = jejich politická práva byla omezena, odešli z Říma = oslabení Říma – plebejové tvořili podstanou část vojska – patriciové - ústupky = plebejové volí své vlastní úředníky – **tribuny lidu** – mají **právo veta tj. právo zrušit platnost úředních nařízení**; kolem r. 300 př.n.l. získali plebejové právo zastávat všechny úřady římské republiky

Zákony dvanácti desek

- plebejové si vymohli zápis zvykového práva – opíralo se o ústní tradici – výklad byl libovolný
- zákony zapsány na 12 bronzových deskách
- měly stejnou platnost pro všechny občany Říma
- byly vystaveny na foru Romanu – kdokoliv tak mohl zjistit, zda se postupuje podle práva
- děti se je učily na zpaměť
- základ římské právní vědy, z níž vychází i moderní evropské právo

Římské občanství

- Říman – 17 let = plnoprávný občan
- práva politická – právo hlasovat na sněmech a ucházet se o úřady
- práva soukromá – ochrana majetku a života, právo uzavírat plnoprávné manželství
- občanské povinnosti – povinnost služby ve vojsku, povinnost platit daně
- odznakem občanství byla **tóga** – bohatě řasený plášť z jednoho kusu vlněné látky

Promysli si odpovědi na otázky – UČ str. 104 – vlajky ČR

Týden 25.5.-29.5.

Zeměpis- havlikova@skolajinocany.cz

- zápis přepiš nebo vytiskni a vlep do sešitu zeměpisu

Téma: **Typy biomů – polární oblasti, tundra**

Polární oblasti

= obecné označení pro region v blízkosti zeměpisného pólu planety
- biom ohraničený polárním kruhem

S polokoule – Severní pól – **ARKTIDA** – tvoří ji zamrzlý ledový oceán

- zimní teploty kolem – 40 st. C
- letní teploty se pohybují kolem 0 st. C
- polární den = půl roku je Slunce nad obzorem
- polární noc = půl roku je Slunce pod obzorem

rostliny: mechy a lišejníky, lomikámen

živočichové: lední medvěd, lasice hranostaj, polární liška, zajíc polární, ovce aljašská, sob polární, pižmoň severní, husa sněžná, velryba grónská, tuleň obecný, mrož lední

obyvatelstvo: Inuité – Eskymáci, méně než 1 obyv./km²

J polokoule – Jižní pól – **ANTARKTIDA** – tvoří ji pevnina a led

- zimní teploty kolem - 40 až – 70 st. C
- letní teploty - 10 až – 40 st. C
- největrnější kontinent – vítr má sílu uragánu

rostliny: mechy, lišejníky, řasy

živočichové: narval, albatros, tučňák císařský, kosatka dravá

- **člověk na J pólu** – norský polárník – **Roald AMUNDSEN** – **14. prosince 1911**

o měsíc později – leden 1912 – Angličan **Robert Falco SCOTT** – umírá na zpáteční cestě

obyvatelstvo: obydlena pouze výzkumná stanice Amundsen – Scott

česká polární stanice na ostrově Jamese Rosse

Tundra

= biom subpolárních a polárních oblastí, který se rozkládá mezi tajgou a trvale zaledněnými polárními končinami

- nejsevernější oblasti Evropy, Asie, Ameriky; Grónsko + přilehlé ostrovy = arktická tundra
- na jižní polokouli v nejsevernějších oblastech Antarktidy a přilehlých oblastech = antarktická tundra
- trvale neobydlené území = extrémní klima
- slovo „tundra“ pochází z laponštiny a znamená bezlesou krajinu

Týden 25.5.-29.5.

- nedostatek vody – přítomna v pevném skupenství
- půda je trvale zmrzlá - **PERMAFROST**, v krátkém létě rozmrzá pouze slabá povrchová vrstva
- vegetační doba je velmi krátká, teploty jsou nízké a po většinu času je zde vysoká sněhová pokrývka

rostliny: byliny a malé keříky, mechorosty a lišejníky

živočichové: liška polární, mrož, běluha, chaluha, velryba grónská, narval, husa sněžná, medvěd lední

Alpinská tundra

- vysoké nadmořské výšky
 - bezlesá
 - postrádá permafrost
 - bohatší na použitelnou vodu
 - v dolní části přechází v horský les
- Úkol: Vyber si rostlinu nebo živočicha a do sešitu napiš krátkou (půl stránky) informaci

Angličtina- javurek@skolajinocany.cz

Progress check

Pracovní sešit (Work Book): strana 52-53

Zaslat na email nebo Discord ofocený či naskenovaný **workbook** strana 52 a 53.

Český jazyk- krenova@skolajinocany.cz

Souvětí je spojení dvou a více vět do vyššího větného celku.

Věty v souvětí dělíme na:

- **hlavní**
Je v souvětí mluvnicky nezávislá na jiné větě. Nelze se na ni zeptat jinou větou.
Jestliže na větě hlavní závisí věta vedlejší, je věta hlavní větou řídící.
- **vedlejší**
Je mluvnicky závislá na jiné větě.
V případě, že na větě vedlejší závisí jiná věta vedlejší, je tato věta závislá na větě hlavní současně větou řídící.

Týden 25.5.-29.5.

Druhy souvětí

- **Souvětí souřadné**

Obsahuje nejméně dvě hlavní věty, které jsou na sobě mluvnicky nezávislé. (Na počtu vět vedlejších nezáleží.)

Svým obsahem však věty spolu souvisejí.

Příklad:

- Klára chodila kolem stolu a Mirek sledoval, jak je nervózní.

Toto souvětí má 3 věty:

Klára chodila kolem stolu - 1. věta hlavní (VH)

a Mirek sledoval, - 2. věta hlavní (VH)

jak je nervózní. - 1. věta vedlejší (VV)

Souvětí je souřadné, protože obsahuje 2 věty hlavní a jednu vedlejší.

- **Souvětí podřadné**

Obsahuje pouze jednu hlavní větu a jednu nebo více vět vedlejších.

Vedlejší věty jsou k větě hlavní připojeny podřadícími spojkami nebo vztažnými zájmeny a příslovci.

Příklad:

- Mirek sledoval Kláru, jak je nervózní, protože bezdůvodně chodila kolem stolu.

Toto souvětí má 3 věty:

Mirek sledoval Kláru, - 1. věta hlavní (VH)

jak je nervózní, - 1. věta vedlejší (VV)

protože bezdůvodně chodila kolem stolu. - 2. věta vedlejší (VV)

Souvětí je podřadné, protože obsahuje 1 větu hlavní a dvě věty vedlejší.

Pro on-line výuku

Zakroužkujte spojovací výrazy, určete věty hlavní a vedlejší, sestavte graf souvětí, rozlište souvětí podřadné a souřadné:

1. Dny, které jsme strávili na Velikonočních ostrovech, se staly hřebem naší cesty.

2. Jakmile jsem vytočil číslo, ozval se milý hlas, který mě velmi potěšil.

3. Nastoupil jsem do trolejbusu, ale musel jsem stát, protože nebylo místo.

4. Blíží se konec školního roku, a proto se ve škole stále jen zkouší.

5. Bylinky pomohly, nemocný se dokonce pokusil vstát.

6. Jana vyprávěla kolegům, jak bylo ve Španělsku.

Týden 25.5.-29.5.

7. V šumavských vesničkách, kde se vaše prababička narodila, bylo ještě na jaře sněhu po kolena.
8. Předpokládáme, že se v příštích dnech výrazně oteplí a že teploty stoupnou nad třicet stupňů Celsia.
9. Začalo pokapávat, tak jsme pospíchali domů.
10. Překvapilo mě, že už máte zralé třešně.
11. Kdyby se nám dnes podařilo vyhrát, mohli bychom jet na turnaj.
12. Hana se vrátila včas, ale byla celá promrzlá.
13. Musí se učit, protože to rodičům slíbila.
14. Musí se učit, vždyť to rodičům slíbila.
15. Postavili jsme stany tam, kde je nejméně komárů.

ROZLIŠENÍ SOUVĚTÍ PODŘADNÉHO A SOUVĚTÍ SOUŘADNÉHO

1. Přečti si souvětí a doplň v souvětí čárky.
2. Urči hlavní větu a vedlejší větu
3. Zamysli se nad jednotlivými větami a změň souvětí podřadné v souvětí souřadné. Vyber vhodné spojovací výrazy. Můžeš pozměnit i stylistiku souvětí.

1. Líbí se mi jak je naše vesnice upravená.
2. Přestože tento lék není chutný pacientům pomáhá.
3. Zůstaneme doma protože prší.
4. Když jsem četla ten příběh začaly mě téct slzy.
5. Ukažte mi prosím cestu kudy se dostanu na nádraží.
6. Kdybychom Pavla pozvali určitě by přišel.

Týden 25.5.-29.5.

7. Komu se nedařilo místo brzy opustil.

8. Když jsi přišel měla jsem radost.

1. Napište souvětí podle těchto vzorců:

V1, protože V2

.....

Ačkoli V1, V2

.....

Když V1, V2, který V3

.....

V1 a V2

.....

2. Napište vzorec tohoto souvětí:

Chlapci vesele dováděli ve vodě, pobíhali po břehu a potom odpočívali.

3. Doplň čárky v souvětí:

Řekl jsem mu že tam půjdu. Kdo lže ten krade. Zatelefonuj mi kdy přijdeš. Překvapil mě jak rychle zapomněl. Kdo se bojí nesmí do lesa. Kdo šetří má za tři. Jakmile přišel ze školy napsal si úkoly. Lovec zatroubením oznámil konec lovu. Pro nepříznivé počasí závod odložili na příští týden.

4. Z předcházejícího úkolu vypiš všechna přísloví a napiš jejich význam.

.....

5. Označ věty jednoduché.

V horkém písku se vyhřívala ohromná zmiže písečná.
Děti sedící v prvních lavicích slyšely dobře.
Je to člověk laskavý, moudrý a vzdělaný.
Maminka dala do polévky mrkev, petržel a celer.
Prozradil nám, co bude dnes dělat.

6. Vytvoř z daných vět souvětí:

Den před závody se lyžařská dráha zlepšila. Napadlo poměrně dost sněhu.

.....

Dostanou dobře zaplaceno. Budou pilně pracovat.

.....

Robinson pátral po krajině. Nespatřil známku života.

.....

Týden 25.5.-29.5.

7. Napište počet vět v těchto souvětích:

Nepatřím k těm čtenářům, kteří odloží knihu, která je hned nezaujme.....
Božena Němcová napsala mnoho děl, ale nejvíce mě zaujala povídka Divá Bára, ve které spisovatelka pěkně zobrazila život na českém venkově v 19.století.
Když jsem chodil do 5.třídy, byl jsem s rodiči na nedělní vycházce u fotbalového hřiště, kde jsem poprvé viděl Petra, který je doposud mým sportovním vzorem.

8. Najdi chybu v tomto souvětí. Nejedná se o chybu pravopisnou. Napiš toto souvětí správně.

Babička měla světničku s malovanou truhlou, v níž spala nejen ona, ale i Barunka.

.....
.....

9. Ve které knize vystupují obě postavy z předchozího úkolu?

Občanská výchova- capova@skolajinocany.cz

Zápisy si můžete vytisknout a nalepit do sešitu, není potřeba je přepisovat 😊

Podívejte se na videa:

Vymírání druhů vinou člověka: <https://www.youtube.com/watch?v=rjTkbkR1So>
<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1095913550-nedej-se/209562248420016>

Top 10 zvířecích druhů na pokraji vyhynutí: <https://www.youtube.com/watch?v=MbZRSpPfWpl>

Zápis do sešitu:

Téma: **Příroda v ohrožení**

- člověk využívá přírodu ve svůj prospěch → ohrožení, spotřeba přírodních surovin (uhlí, ropa, dřevo, zvěř, voda atd.)

KONZUMNÍ ZPŮSOB ŽIVOTA

= člověk spotřebovává, co příroda nabízí, ale nic nevrací → ekologická krize

Poškození přírody vlivem člověka → mizí některé druhy rostlin a živočichů, voda, tají ledovce (např. bizon, keporkak)

EKOLOGIE = nauka o vztahu živých organismů a prostředí, ve kterém žijí. Říká, že se musíme snažit o zachování zdravého prostředí.

EKOLOGICKÝ ZPŮSOB ŽIVOTA

= využití obnovitelných zdrojů energie – opakovaně využitelné, nevzniká odpad, např. vodní, sluneční a větrná energie; šetření energiemi, šetrné chování k věcem i přírodě, nakupování místních produktů, jen potřebných věcí, vysazování stromů atd.

Úkol: Zkuste napsat krátkou fantasy povídku z budoucnosti naší planety. Jak bude jednou vypadat svět, lidská společnost, životní prostředí? Povídku napište do sešitu a vyfocenou pošlete na můj e-mail.

Týden 25.5.-29.5.

Přírodopis- capova@skolajinocany.cz

Zápisy si můžete vytisknout a nalepit do sešitu, není potřeba je přepisovat ☺

Přečtěte si v učebnici kapitolu **Rybník a jezero** str. 66 až 69. S pomocí učebnice vypracujte úkoly v **pracovním sešitě**. Vypracovaná cvičení mi, prosím, vyfoťte a pošlete e-mailem, ať je můžu zkontrolovat a napsat vám, jak se vám při práci dařilo, co je správně a co je případně potřeba opravit. Podívejte se na videa:

Výukové video o korýších:

https://www.youtube.com/watch?v=agy_ss2Jmpw&list=PLu9YmWHGvyyv-lxIE0RvZ8DaOJXFb6lDT&index=11

Jepice a vážky: <https://www.youtube.com/watch?v=pdneLLKHYEc&list=PLu9YmWHGvyyv-lxIE0RvZ8DaOJXFb6lDT&index=16>

Vši a ploštice – ty vodní jsou úplně na konci:

<https://www.youtube.com/watch?v=MtpGS3r6YSs&list=PLu9YmWHGvyyv-lxIE0RvZ8DaOJXFb6lDT&index=20>

Komáři a pakomáři na konci videa: <https://www.youtube.com/watch?v=p2oTx3gjTw&list=PLu9YmWHGvyyv-lxIE0RvZ8DaOJXFb6lDT&index=24>

Zápis do sešitu:

Téma: **Vodní ekosystémy ČR – rybník a jezero**

= stojaté vody, rybník umělý, jezero přírodní

1. NA DNĚ A NA VODNÍCH ROSTLINÁCH

BAHENKY, PLOVATKY, OKRUŽÁCI – měkkýši, plži s ulitou

Bahenka živorodá – žábry, dýchá kyslík rozpuštěný ve vodě

Plovatka bahenní, okružák ploský – vzdušný kyslík, mají plicní vaky, okružák má navíc hemoglobin, který váže kyslík, plavou na hladinu, aby se nadechli

ŠKEBLE (škeble rybníčná měří až 22 cm, chráněná) – měkkýši, mlži, živí se bahnem a bakteriemi

PIJAVICE (pijavka koňská až 15 cm) – kroužkovci, vpředu i vzadu přísavka, dravec – loví larvy vodního hmyzu, dobře plave

LARVY VÁŽEK A ŠÍDEL – dospělci kladou vajíčka do vody → dravé larvy (lapací maska = vymrštitelný spodní pysk na konci s klíšťkami) → na vodních rostlinách se vylíhne vážka či šídlo

LARVY PAKOMÁRŮ = „patentky“, dospělci nepřijímají potravu

2. VE VOLNÉ VODĚ

POTÁPNÍCI (potápník vroubený) – největší vodní brouk, dýchá vzdušnicemi, nadechuje se nad hladinou, živí se larvami vodního hmyzu, živočichy

PERLOOČKY A BUCHANKY – korýši, součást planktonu

Buchanka obecná, hrotnatka obecná = dafnie – potrava pro ryby

Potravní řetězec: řasy a prvoci → hrotnatky a buchanky → malé ryby → dravé ryby

3. NA TĚLE JINÝCH ŽIVOČICHŮ

CHOBOTNATKY – pijavice, živí se krví ryb, žab, vodních ptáků

4. POD HLADINOU A NA HLADINĚ

KOMÁŘI (komár pisklavý, komár útočný) – samičky sají krev obratlovců, kladou vajíčka na hladinu → larvy → kukly → dospělec

VODOMĚRKY, BRUSLAŘKY A ZNAKOPLAVKY – hmyz (ploštice), malé, štíhlé, chloupky na nohou → chodí po hladině, loví, vysávají hmyz a drobné korýše

Týden 25.5.-29.5.

Výtvarná výchova- capova@skolajinocany.cz

Vzorování brouci – námět a postup práce najdete tady:

<http://vytvarne-namety.cz/index.php/86-linie-vzory/1041-vzorovani-brouci>

